

TRŽAŠKI DNEVNIK

Mazačem papirja pri „Delu“

Glede na lažnivo vest vidljivega glasila „Delo“, da je kinematografski projektor, ki ga razvija jugoslovski inštitut za kinematografijo, ne pa „Kranjske tovarne elektrarn“, podpisani tovariši iz Trstja. Podirali bi smo bili na ogledu tovarne elektrarne 6.1.1950 izjavljamo, da smo na lastne oči videli v tej tovarni preko 70 kinematografskih projektorjev in od tamkajšnjih strokovnjakov dobili pisanje pri ogledu posameznih delov. Ugotovitvi smo z velikim zadovoljenjem, da je ta proizvodnja po vrhunski tehnologiji delovnega kolektiva tovarne elektrarn. Prav tako so nam posredovali delavci pripovedovali, da so 1949 dali komunistični radiododajni postaji v Budimpešti, ki je lajala, da tovarna elektrarna ne izdeluje kinematografskih strojev, ampak navadnih škatel, dostojen socialistični odgovor s tem, da so letno nomo povečali za 5 strojev, kar so sklenili na protestnem zborovanju celokupnega tovarniškega kolektiva.

Svetovali bi tem mazačem papirja, ki tako visokodonečo govorijo o svoji solidarnosti z jugoslovanskimi delavskimi razredom, da naj na uspehe jugoslovanskih delavcev ne gledajo z istimi nameni kot jih gleda nevoščljiva reakcija, ampak naj zavednemu tržaškemu delavstvu v njegovi borbi za uveljavljanje resnice o njegovi socialistični domovini.

Viktor Čuk, Ciril Králj, Franc Králj

NA KONCERTU PRIHODNO SREDO NA STADIJNO „PRVI MAJ“, BO NA NOVO USTANOVLENI ORKESTER IZVAJAL NEKATERA DELA IZ ZELENEGA REPERTOARJA, SPREMLJAL PA BO TUDI CELO VRSTO SOLOPEVOV.

Dva zaveznika

Na tržaškem velesojmu so v jugoslovanskem paviljonu prodajali okusne in pristne kranjske klobase. O tem ne bomo govorili, kar so tisoče in tisoče Tržičanov ve kake so bile. Te klobase so se verjetno prenašali tudi nekateri uredniki klerofašističnega „El Giornale di Trieste“ in brez dvoma tudi marsikateri komunistični pisnik, ki se je moral s seramovale kupiti eldajalske in Trumane prodane klobase, ampak je poslal svoja kompanjona, ki je bil nepoznan, da mu jih nabavi vsaj za 14 dni. Tako so se pred našimi tleh klobase, da jim se danes vrtilo želodec in možgane. Posledice teh ekvivalentov bolecina pa trpijo štati klerofašističnega in komunističnega tiska.

„El Giornale di Trieste“ poljska, da so v coni B ponovno prišli s proizvodnjo klobas. Te klobase delajo iz mesa mul, oslov in prašičev, ki jih ubijajo v klanec. Na srečo prebivalcev področja gre celotna proizvodnja klobas v neznan smert, v dobroti ljudi, ki o vsem tem niso obveščeni. Potem poročila, da je bila industrija klobas, salami in podobnega v Jugoslaviji, ki je bogata na živini, popolnoma paralizirana po prihodni komunističnega režima.

Glede na to, da so uredniki pri „El Giornale di Trieste“ vsi dobri kristjani, hodejo opozoriti Tržačane, da so verjetno na tudi oni jedli klobase iz pokvarjenega osovinskega mesa. Čudovito so ti Jugoslovanci. Znano izdelati klobase iz pokvarjenega mesa (sicer „El Giornale“ tega naravnost ni rekel, tako mislijo je tako), so okusne in brez bolezenskih posledic. Saj se nihče od tistih, ki si jih je privoščili na letošnjem velesojmu v Trstu, ni zatekel po zdravniško pomoč ali pa, da bi celo — umrl.

Eniteta pa je bolj kratka kot njegov klerofašistični brat. Ono enostavno imenuje vprašanje jugoslovanske udeležbe na tržaškem velesojmu navaden ebluf. V tej zvezi piše: „Tisto, kar ni bilo ebluf, pa so bile kranjske klobase, ki so jih prodajali po nizki ceni.“

Nato, pravi, da v Ljubljani, Mariboru in drugih slovenskih mestih je leta brez klobas, da nimajo ničesar, da v Jugoslaviji ljudstvo umira od lakote.

Eni z tepin navodilom eljubitse se med seboj, drugi pod raztrganim platiščem (internacionalizma), oboji pa le navidezno v besedah sovražniki, dejanjih pa zvesti zavezniki, vlečejo stari škripajoči voz laži in obrekanju iz njegla deljito to kramo kot čisto resnico v zameh postenju in odkritosti. To, kar poštenjaki oni, so delali tudi drugi pred njimi. Pa niso uspeli. Toliko manj bodo danes ti novi „apostoli“, ker postenemu človeku ne sežejo niti do gležnja.

Po dolgem in brezuspešnem čakanju so uslužbenci glavne bolnice stopili v stavko

Položaj uslužbencev glavne bolnice, ki se je v zadnjih dneh zelo zaostri, se je zaključil, kot smo predvidevali, s protestno stavko, katere so se udeležili skoraj vsi uslužbenci. Oproščeni so bili le oni uslužbenci, katerih delo je neobhodno potrebno za nemoten potek poslovanja v glavni bolnici. Sindikalni predstavniki so sicer upali, da bo vprašanje že v večeršnjem dnevu rešeno ter da bodo uslužbenci lahko prišli ponovno v delo; na žalost pa do pozne večera ni prišlo do nobene pozitivne rešitve, ki bi dajala možnost izboljšanja sedanjega položaja; zato bo verjetno protestna stavka še trajala.

Tržaško prebivalstvo, ki je z zanimanjem sledilo borbi uslužbencev glavne bolnice, odločno zagovarja njih stališče ter je pripravljeno dokazati jim svojo solidarnost v njih borbi za doseg izboljšanja plač; zahtevo po povišanju plač je že pred meseci odobrila upravni svet glavne bolnice, takoj za njim pa tudi upravni conski svet.

Manjkalo je samo še privoljenje finančnega odseka vojaške uprave, kateremu so bile zahteve uslužbencev glavne bolnice predložene. Čeprav je bila stvar skoraj rešena ter je vse kazalo, da bodo uslužbenci v najkrajšem času prejeli zahteve, povisek, se je spro- učevanje s strani odgovornih krogov tako dolg, zavleklo, da so končno izgubili uslužbenci vse potrpljenje ter sklenili stopiti v protestno stavko.

Protestna stavka bi se morala vršiti že pred dnevi; da ni prišlo do nje je bil vzrok spor, razum, ki so ga sindikalne organizacije sklenile na uradu za delo, po katerem naj bi uslužbenci počakali s stavko še nekaj dni, dokler ne bi prejeli definitivnega odgovora finančnega odseka vojaške uprave.

Sindikalni zastopniki uslužbencev glavne bolnice so res pred nekaj dnevi prejeli pismo finančnega odseka vojaške uprave, ki naj bi vsebovalo stališče tega do vprašanja povišanja plač. Ves odgovor pa je bil tako napisan, da ni bilo mogoče iz njega razbrati, kakšno je resnično stališče finančnega

odseka in ali ta odobrava povišanje plač. Zopet je minilo nekaj dni, ne da bi dal finančni odsek vojaške uprave nadaljnja pojasnila glede tega vprašanja. Končno so se uslužbenci glavne bolnice naveličali dolgotrajnega čakanja ter sklenili stopiti v protestno stavko, ki se je pričela v sredo zjutraj ob 6. uri.

Sindikalni predstavniki še vedno niso izgubili upanja, da bo vprašanje v kratkem rešeno; pa je kljub stavlji finančni odsek ne pojasnil svoje stališča v zvezi z upravičeno zahtevo uslužbencev glavne bolnice. Bodo ti prisiljeni zaostri svojo borbo ter nadaljevat s stavko, ki bi v veliki meri oteževala nadaljnje redno poslovanje v bolnici sami.

Vse je odvisno torej od finančnega odseka vojaške uprave, ki mora dokončno proučiti vprašanje ter odločiti, ali

je za ali pa proti povišanju plač uslužbencev glavne bolnice.

Darilo pionirjem iz Slovenske Benetije

Kakor vsako leto tako so tudi letos naši najmlajši prebivalci letne počitnice v otroških kolonijah po raznih krajih Slovenije, od koder so se vrnili veseli zdravi in suhi, pripravljani za novo solsko leto. Niso imeli pa te ugodnosti benetjski pionirji, ker so morali zaradi vojne ostati v Trstu. Naši pionirji poznajo krivico, ki je bila storjena njihovim bratom iz Slovenske Benetije. Zato so sklenili, da jim bodo po svoji možnosti pomagali.

Prva sta se odzvala na to klic pionirja iz Nabrežine Plahuta Marijo in Slobodan, ki sta darovala sledeče:

2 para čevljev; 2 para spodnjih hlač; 1 obleko za deklico; 2 puloverja; 2 bluzi; 1 kg testenin.

Danes se bodo nadaljevala pogajanja za rešitev vprašanja pekovskih delavcev

Kot predvideno se bodo sestali danes popoldne na Uradu za delo predstavniki sindikalnih organizacij ter predstavniki delodajalcev, da nadaljujejo s pogajanjem glede za vedno nerešene sporne vprašanja pekovskih delavcev.

Tudi vprašanje pekovskih delavcev je eno izmed tistih, katerega rešitev se zavlačuje že meseci in meseci. Pekovski delavci, ki vodijo že nekaj let odločno borbo za svoje pravice, so pred mesecem končno dosegli sporazum za novo delovno pogodbo, ki predvideva rešitev skoraj vseh njihovih upravičenj. Vse je kazalo, da bo s podpisom zgoraj omenjenega sporazuma prenehala dolgaletna borba te kategorije delavcev ter da bodo tem priznane po novi delovni pogodbi priznane pravice.

Toda, kakšno je bilo razočaranje pekovskih delavcev, so jim kmalu nato delodajalci zanižali pravico do nove delov-

ne pogodbe ter se njenih določb niso hoteli držati. Med drugim niso hoteli ničesar slišati o povišanju plač niti o izboljšanju delovnih pogojev, ki so bili do tedaj zelo težki.

Pekovski delavci so se takoj obrnili do svojih sindikalnih zastopnikov, ki so takoj pričeli s pogajanjem. Cim so delodajalci videli, da so pekovski delavci zaostri svojo borbo, so sklenili, da prekinejo s pogajanjem ter na ta način prisilijo delavce, da klonejo pred njihovimi neupravičenimi zahtevami.

Namerno tega so pekovski delavci svojo borbo poostriili ter še z večjo odločnostjo zahtevali spoštovanje določenih delovnih pogojev. Videč, da s svojo dosedanjim taktiko niso uspeli, so delodajalci sklenili pogajanja zavlačevati ter na ta način doseči zaželen namen. Cim so sindikalni zastopniki sklicali sestanke, so delodajalci že našli izgovor, s katerim so pogajanja ponovno odgodili na nedoločen čas.

Na zadnjem sestanku, ki je bil pretekli ponedeljek, so predstavniki delodajalcev ponovno izjavili, da tokrat ne morejo razpravljati o spornem vprašanju, ker nimajo pooblastila sprejeti kakršnih koli sklepov. Pogajanja so bila tako s posredovanjem Urada za delo prenešana na današnji dan, ko bi moral Urad za delo predložiti kompromisno rešitev, ki naj bi bila sprejemljiva za obe stranki.

Iz vsega dosedanjega stališča delodajalcev je jasno razvidno, da bodo skušali izbrabiti tudi današnje sejo v svoje namene; naloga sindikalnih zastopnikov je, da jim njih nakanje preprečijo ter uveljavijo upravičeno stališče delavcev, ki zahteva kot prvi pogoj spoštovanje že sklenjenih določb nove delovne pogodbe.

Ce bi delodajalci kljub vsemu vztrajali pri svojem stališču, morajo biti delavci toliko odločni, da bodo z neupovredano protestno stavko prisilili delodajalce, da ugodijo njihovim upravičenim zahtevam.

Obisk vlomilcev

Na glavni policijski postaji se je večer popoldne zglasil Lino Bernolci iz Drevoreda D'Annunzio 10 in službojočem policistom prijavil vdom, katerega so v njegovi odsotnosti izvršili neznanji vlomilci ter iz njegovega stanovanja odnesli za okoli 40.000 lir razne obleke in perila. Policija je uveljavila običajno preiskavo, ki do sedaj še ni rodila nobenega uspeha.

Ukradeni avto so našli

Kot se naši bralci že spominjajo, so v nedeljo 10. t. m. neznanji tatovi izpred „Adria“ ukradli avtomobil znamke „Lancia Ardea“, ki je last Uga Lidegga iz U. S. Francesco 16. Za drznimi tatovi je policija pričela s svojimi poizvedbami, kljub temu pa se ima samo naključje zahvaliti, da se ji je v tako v kratkem času posrečilo „izslediti“ ukradeni avtomobil, dočim se tatovi še vedno sprehajajo v prostosti. Večera ob 15. so namreč nekateri člani civilne policije s postaje pri Sv. Soboti zagledali pred poplajem št. 63 v U. Campanella avtomobil, ki je imel vse karakteristike onega, ki so ga neznanji ukradli v nedeljo. Njihov dober policijski nos jih je privedel do Josipa Primožiča, ki stanuje v istem poslopju. Tako jim je povedal, da avtomobil ni njegov, da pa so mu ga pred tremi dnevi izročili v varstvo trije neznanji, obenem pa mu zagotovili, da bodo prišli ponj že naslednji dan, pa jih je zamenjati pričakoval. Najbrže so si tatovi mislili, da je stvar še presveža in bi zaradi stroge policijske preiskave bilo preveč varno izpostavljati se morebitni policijski zanki.

Nepoštena kupca

V soboto 9. t. m. sta prišla v trgovino tvrdke Brunner v U. Mazzini dva kupca, od katerih se je eden predstavil za sina lastnika tvrdke Vecchiati iz Trbiža ter izrazil željo, da bi rad na njen račun nakupil nekaj blaga. Bila sta tako nepriključna v obnašanju, da so jima v trgovini verjeli. Nato sta izbrala nekaj kosov raznega blaga in delala prodajalca, da se bosta vrnila ponj ter odšla. Po preteku dveh ur se je eden od dveh kupcev (poznalega so ga identifikirali za 49-letnega Ivana Schiavetta iz Grizole pri Benetkah) v resnici vrnil v trgovino z naročilom, naj blago dostavi v hotel „S. Nicolò“ v istosimenski ulici, rekoh, da bo plačal račun v ponedeljek. Upravnik tvrdke Guido Santarosa iz U. Geppa 8 pa je v ponedeljek zamažal priškolav oba nepoštena kupca, ki sta jo medtem že neznano kam popihala. Santarosa ni preostalo drugega kot zahtevati prijaviti na policijo. Lastnik je utrpel za okoli 110 tisoč lir škode.

15 držav bo letos zastopanih na mednarodnem velesojmu v Zagrebu



ZA OGLED VELESEJMA PRIREJATA „PRIMORSKI DNEVNIK“ IN „PROGRESSO“ DVA IZLETA. PRVI IZLET BO OD 23 DO 25. SEPTEMBRA Z ODHODOM 23. T. M. ZJUTRAJ OB 7 TER PRIHODOM IZ ZAGREBA 25. T. M. OB 12. — DRUGI IZLET JE DOLOCEN OD 7. DO 9. OKTOBRA; URA ODHODA IN PRIHODA JE ISTA KAKOR PRI PRVEM IZLETU.

CELOKUPNI POTNI STROSKI S HRANO IN PRENOČISCEM ZNAŠAJO 3100.— L. VPISOVANJE PRI KRAJEVNIM ODBORIH IN PRI POTOVALNEM URADU ADRIA-EXPRESS, UL. F. SEVERO 5-b, TELEFON 29-243.

Odmevi iz sodnih dvoran

Ženo je pretepel

Okrožno sodišče v Trstu je večerj dopoldne razpravljalo proti 27-letnemu Borisu Cunji iz Milja, okrožnemu, da je pretepel svojo ženo ter jo telesno poskodoval. Kot smo izvedeli na večerjnih razpravah, je med obtožencem in njegovo ženo Anita že dalj časa vladalo nemirno zakonsko življenje, katerega glavni krivci je bila obtožena ljubosumnost, ki je presegala že vsako mejo. Ob vsaki priložnosti je napadel svojo zakonsko družico, če da ima ljubimce, da mu je nezvesta itd. Tako je bilo nujno, da se je 5. avgusta letos, ko se je obtoženeč po treh mesecih odsotnosti zopet vrnil domov, njuno zakonsko življenje končalo najprej z običajnim prepričkom, potem pa s pretepelom, v katerem je obtoženeč svojo ženo tako trdo udaril, da je morala v bolnišnico. Naslednje in ljubosumnega moža je žena prijavila sodišču, ki ga je večerj obsodilo na 6 mesecev zapora z vsemi zakonskimi olajšavami in na plačilo 20.000 lir zastopnik zasebne stranke. Dalje je sodišče tudi odločilo, da žena lahko toži moža za odškodnino pred civilnim sodiščem. Predsednik sodišča je bil dr. Falchi, javni tožilec dr. De Franco, zapisnikar Nerli, zastopniki zasebne stranke odv. Girometta, branilec Antonini.

Dvema je bila prijateljica

Dogodek, zaradi katerega se je večerj 23-letni Kazimir Stojan iz Sv. Marije Magdalene Spodnje 756 znašel pred okrožnim sodiščem v Trstu, se je odigral lepe spomladanske noči dne 18. aprila letos točno popolnoma na Borzernem trgu, kjer je angleški kaplar Charlton kramljal s svojo prijateljico Mirando Bernetti. To bi se ne bilo nič hudega, če bi ne bilo po obtožbelem pripovedovanju deklet tudi njegova prijateljica. Tako je obtoženeč iz ljubosumnosti zavrela kri ter se ni mogel premagati, da bi ne stopil k parčku, ki je nič hudega sluteč izmenjavalo svoje misli. V italijanskonomski mešanici je obtoženeč naravnost angleškega kaplarja ter mu zagrozil, da ga bo ubil, če ga bo videl s svojo prijateljico. Svojo grožnjo je podprl z revolverjem (obtoženeč pravi, da je bil samo stališna pištola), katerega je potegnil iz žepa skupaj s Mirando. Miranda se je grožnje svojega prijatelja — civilista tako prestrašila, da jo je s hi-

Vojaško blago sta ukradla

Zavezniško sodišče za določevanje narokov pod predsedstvom maj. Craebba je večerj razpravljalo proti mladolietni M. S. in S. S. ter proti S. A. Prva dva sta obtožena, da sta v prvih dveh septembra ukradla z dvorišča neke vile na Opčinah 1 par vojaških hlač ter vojaški suknjič, tretji pa, da je kupil ukradene hlače za 1000 lir. Maj. Craebb je odločil, da bosta oba mladolietnika še nadalje ostala v zaporu, neprevlečni kupec pa bo še vedno v žival privilegij začasne svobode. O njihovi usodi bo za naprej odločalo redno sodišče.

Smrtonosno zastrupljenje s tetanusom

Večera ob 4.30 zjutraj je v glavni bolnišnici umrla 9-letna Neringa Giacomini iz Sv. Marije Magdalene Spodnje 1079, katero so v ponedeljek 11. t. m. sprejeli v bolnišnico zaradi zastrupljenja s tetanusom.

Prebrisani je bil, vendar premalo

Isto sodišče je nato razpravljalo proti 55-letnemu Karlu Jurisveču iz U. Ponderas 5, ki je že star znanec sodišča in ki ima kazenski list že poln vsakovrstnih obsodb. Zadnje je enašpilal 3. decembra lani, ko je prišel k vratarici Ivani Jenko v U. Scala Monticello 3, se ji predstavil za mehanika, ki ga je poslal lastnik stavbe, da bi popravil avtomatski aparat za zapiranje vrat ter jo poprosil za listev, da bi svoje delo lahko opravil. Nič hudega sluteč mu je vratarica v resnici posodila listev, sam pa je nato aparat odmontiral ter jo z njim ter z lestvijo na rami neznano kam popihal. Opeharjena vratarica je naslednjega dne prevaro prijavila policiji, ki je takoj zasledila, da mora biti vmes Jurisvečev prsti. Zaradi tega so ji policijski poizvedbi njegovo fotografijo, v kateri je vratarica spoznala tistega, ki se ji je predstavil za mehanika.

Policija se je nato s še večjo vnemo lotila zasledovanja Jurisveča, proti kateremu je javno tožilstvo že izdalo nalog za aretacijo, ker bi moral odsesti še neko kazen, na katero je bil obsojen zaradi nekakega podobnega kazniviga dejanja. Končno se ji je posrečilo, da ga je izsledila in aretirala.

Na kraj nesreče je takoj priznal dejanje, za katerega ga je obtožila vratarica poslopja v U. Monticello 3 ter zadevo v toliko pojasnil, da je listev, ki mu jo je posodila Ivana Jenko, odložil v neki veži na Drevoredu XX. septembra. Po govoru branilca odv. Del Conteja

Potopljeno ladjo bodo dvignili

Predvečerašnjim je družba „Iride“ s sodelovanjem družbe „Tropicovica“ pričela z deli za dvig potopljene ladje „Berenice“ v Miljskem zalivu. Med tednom bodo na kraj, kjer dvigujejo potopljeno ladjo, pripeljali tudi 3 zaboje, napolnjene s zrakom, s katerimi upajo, da se jim bo v kratkem posrečilo ladjo dvigniti iz morskoga dna.

Smrtonosno zastrupljenje s tetanusom

Večera ob 4.30 zjutraj je v glavni bolnišnici umrla 9-letna Neringa Giacomini iz Sv. Marije Magdalene Spodnje 1079, katero so v ponedeljek 11. t. m. sprejeli v bolnišnico zaradi zastrupljenja s tetanusom.

Ukradeni avto so našli

Kot se naši bralci že spominjajo, so v nedeljo 10. t. m. neznanji tatovi izpred „Adria“ ukradli avtomobil znamke „Lancia Ardea“, ki je last Uga Lidegga iz U. S. Francesco 16. Za drznimi tatovi je policija pričela s svojimi poizvedbami, kljub temu pa se ima samo naključje zahvaliti, da se ji je v tako v kratkem času posrečilo „izslediti“ ukradeni avtomobil, dočim se tatovi še vedno sprehajajo v prostosti. Večera ob 15. so namreč nekateri člani civilne policije s postaje pri Sv. Soboti zagledali pred poplajem št. 63 v U. Campanella avtomobil, ki je imel vse karakteristike onega, ki so ga neznanji ukradli v nedeljo. Njihov dober policijski nos jih je privedel do Josipa Primožiča, ki stanuje v istem poslopju. Tako jim je povedal, da avtomobil ni njegov, da pa so mu ga pred tremi dnevi izročili v varstvo trije neznanji, obenem pa mu zagotovili, da bodo prišli ponj že naslednji dan, pa jih je zamenjati pričakoval. Najbrže so si tatovi mislili, da je stvar še presveža in bi zaradi stroge policijske preiskave bilo preveč varno izpostavljati se morebitni policijski zanki.

Nepoštena kupca

V soboto 9. t. m. sta prišla v trgovino tvrdke Brunner v U. Mazzini dva kupca, od katerih se je eden predstavil za sina lastnika tvrdke Vecchiati iz Trbiža ter izrazil željo, da bi rad na njen račun nakupil nekaj blaga. Bila sta tako nepriključna v obnašanju, da so jima v trgovini verjeli. Nato sta izbrala nekaj kosov raznega blaga in delala prodajalca, da se bosta vrnila ponj ter odšla. Po preteku dveh ur se je eden od dveh kupcev (poznalega so ga identifikirali za 49-letnega Ivana Schiavetta iz Grizole pri Benetkah) v resnici vrnil v trgovino z naročilom, naj blago dostavi v hotel „S. Nicolò“ v istosimenski ulici, rekoh, da bo plačal račun v ponedeljek. Upravnik tvrdke Guido Santarosa iz U. Geppa 8 pa je v ponedeljek zamažal priškolav oba nepoštena kupca, ki sta jo medtem že neznano kam popihala. Santarosa ni preostalo drugega kot zahtevati prijaviti na policijo. Lastnik je utrpel za okoli 110 tisoč lir škode.

Kamionček in motor sta trčila

Po U. A. Volta proti U. Kolonja se je večerj ob 14.10 peljal s svojim kamiončkom TS A 7853 45-letni Karl Eppinger iz U. Commerciale 17. Ko je privozi do križišča z U. Galvani in hotel zaviti na levo, je pri tem zapri pot 50-letnemu motoristu Henriku Del. La. iz U. R. Sanzio 22, ki je v istem trenutku poskušal kamionček prehiteti. Tako je prišlo do neizbežnega trčenja, pri katerem k sreči ni bil nihče ranjen. Tudi materialna škoda na obeh vozilih je le neznatna.

KOLENDAR

Gledališče - Kino - Radio

SLAVA PADLEMU BORCU

Tov. Rocca Josip



Tov. Josip iz Trsta se je rodil v Crotone - Catanzaro (Italija) 17. 1. 1925. Takoj po razpadu fašistične Italije se je vključil v Reški bataljon. Njegovi tovariši ga so poslednjič videli pri Sapianah pri Itri (Italija) 27. 9. 1943.

Ponosni smo izražamo vse svoje priznanje ter mu zagovarjamo, da ga bomo vedno ohranjali v najlepšem spominu. Slava njegovemu spominu!

OF

VPISOVANJE ZA OBISK ZAGREBSKEGA VELESEJMA OD 23. DO 25. T. M. SE NADAJAMO. Na 1. okraju se sprejema prijave na sedež OF v U. Machiavelli 13/II, od 10. do 12. ure in od 16. do 18. ure. V Barkovljah se sprejema prijave v prostorih Prosvednega društva na Mandriji ob torkih, četrtkih in sobotah od 19. do 20. ure.

Ne zamudite in pohitite z vpisom! Matere s IV. okraja in Kolonkova, ki so imele svoje otroke v kolonijah v Sloveniji, lahko dvignje rojstni list svojega otroka na sedež OF pri Bordonu v Skednju št. 65.

Prosvedno društvo Lonjer-Katinara priredi v nedeljo 17. septembra ob 17. uri v Lonjerju, na dvorišču gostilne „PRI ZUPANU“

Koncert

narodnih in umetnih pesni, klavirja solo, harmonike solo in orkestra

Sodelujejo: pevski zbor Lonjer-Katinara, pevski zbor „Slovan“ iz Padrič, pevski zbor „Valentin Vodnik“ iz Doline, orkester iz Lonjerja, harmonika solo, klavir solo. Ker je to prvi koncert, kjer bodo nastopili naši mladi glasbeniki z Glasbene akademije v Ljubljani, vabimo vse, da se zanimivega koncerta udeležijo.

IZLETI PDT

Za izlet na KRN IN TRI-GLAV BO ODHOD V SOBOTO 16. T. M. OD ZAHETA ULICE FABIO SEVERO OB 13. URI IN NE OB 15. KAKOR JE BIL PRVOTNO JAVLJENO.

V redelo 1. oktobra bo izlet V TRNOVSKI GOZD skozi Vipavsko dolino z obiskom preteklo nedeljo otvorene Iztokove kočice pod Golaki. Vpisovanje pri Gecu v Rojano in v uradu ZDTV (UCEP), U. Machiavelli 13-II do 21. t. m.

Glasbena šola

Vsi gojenci, lanskij in novi, ki niso imeli možnosti za pravočasen vpis, lahko store to dneвно od 11. do 12. ure v U. Slataper 1, I. (Carrara), Pouk se bo začel 15. t. m.

NOCNA SLUŽBA LEKARN

Barbo - Carnici, Garibaldijev trg 5; Benussi, U. Cavana 11; Ravasini, Trg Libertà 6; Alla Salute, U. Giulia 1; Zanetti - Testa d'Oro, U. Mazzini 43; Harabaglia v Barkovljah in Nicolli v Skednju imata stalno močno službo.

FINANSIRANJE OBRITKOV IN OBRITNIŠKIH PODJETIJ

TRST, 13. (AIS) — Nedavno podpisani ukaz ZVU številka 149 razširja olajšave za doseglo finančne pomoči po tržaških podružničnih bankah „Cassa di Risparmio“ na tukajšnje obrtnike in obrtniška podjetja.

Finančno pomoč bodo dali v obliki posojil do največjega zneska 2 milijonov lir pod enakimi pogoji, kot veljajo za to vrsto poslovov v italijanski republiki.

ZVU je tudi dovolila mnogo fiskalnih olajšav za ta posojila. Sklad, iz katerega bodo dajali posojila, bo obstajal v glavnem iz denarja, ki ga bo dala na razpolago ZVU, ki bo tudi jamčila do 70 odst. vsaj izgub, ki bi nastale iz operacij tega sklada. „Cassa di Risparmio“ bo upravljala sklad in bo sama podpisala del denarja za posojila.

Odbor predstavnikov krajevnih prizadevanj bo sodeloval z navedenim denarnim zavodom pri sprejemanju in proučevanju pršenj.

TRŽAŠKA BORZA

Zlati šterling 8025-8075, papirnati šterling 1580-1620, dolar 682-688, dolar (telegrafski) 670, švicarski frank 153-154, 100 francoski frank 189-179 avstrijski šilling 22.75-23.25.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE za Tržaško ozemlje

Danes 14. t. m. ob 20. uri GOSTOVANJE NA OPCINAH (NA PROSTEM) z Goldonijev

DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI

Podružnica uredništva in uprave Primorskega dnevnika v Gorici - Ul. Silvio Pellico 1/11. nadst. - Telefon 11-32

IZ SLOVENSKE BENEČIJE

Ali naj bo to duhovnik in človek?

Pri nedeljski pridigi je župnik Krajnik iz Ažle rekel, da bi bilo za otroke iz Slovenske Benečije, ki so v Trstu na počitnicah kot gostje demokratičnih organizacij, veliko bolje, da bi se ponesrečili tako, kot otroci pri nedavni nesreči v Kanalski dolini

V Beneški Sloveniji se pri-
stavlja tamkajšnjim protijudski-
m, a vedno slovensko
preoblikovano vedno bolj več. V
svoj propagandni šovinistični
razgledni vlogi je pri-
stavlja tamkajšnjim protijudski-
m, a vedno slovensko
preoblikovano vedno bolj več. V
svoj propagandni šovinistični
razgledni vlogi je pri-

stavlja tamkajšnjim protijudski-
m, a vedno slovensko
preoblikovano vedno bolj več. V
svoj propagandni šovinistični
razgledni vlogi je pri-

stavlja tamkajšnjim protijudski-
m, a vedno slovensko
preoblikovano vedno bolj več. V
svoj propagandni šovinistični
razgledni vlogi je pri-

stavlja tamkajšnjim protijudski-
m, a vedno slovensko
preoblikovano vedno bolj več. V
svoj propagandni šovinistični
razgledni vlogi je pri-

stavlja tamkajšnjim protijudski-
m, a vedno slovensko
preoblikovano vedno bolj več. V
svoj propagandni šovinistični
razgledni vlogi je pri-

stavlja tamkajšnjim protijudski-
m, a vedno slovensko
preoblikovano vedno bolj več. V
svoj propagandni šovinistični
razgledni vlogi je pri-

stavlja tamkajšnjim protijudski-
m, a vedno slovensko
preoblikovano vedno bolj več. V
svoj propagandni šovinistični
razgledni vlogi je pri-

stavlja tamkajšnjim protijudski-
m, a vedno slovensko
preoblikovano vedno bolj več. V
svoj propagandni šovinistični
razgledni vlogi je pri-

stavlja tamkajšnjim protijudski-
m, a vedno slovensko
preoblikovano vedno bolj več. V
svoj propagandni šovinistični
razgledni vlogi je pri-

stavlja tamkajšnjim protijudski-
m, a vedno slovensko
preoblikovano vedno bolj več. V
svoj propagandni šovinistični
razgledni vlogi je pri-

stavlja tamkajšnjim protijudski-
m, a vedno slovensko
preoblikovano vedno bolj več. V
svoj propagandni šovinistični
razgledni vlogi je pri-

stavlja tamkajšnjim protijudski-
m, a vedno slovensko
preoblikovano vedno bolj več. V
svoj propagandni šovinistični
razgledni vlogi je pri-

stavlja tamkajšnjim protijudski-
m, a vedno slovensko
preoblikovano vedno bolj več. V
svoj propagandni šovinistični
razgledni vlogi je pri-

stavlja tamkajšnjim protijudski-
m, a vedno slovensko
preoblikovano vedno bolj več. V
svoj propagandni šovinistični
razgledni vlogi je pri-

stavlja tamkajšnjim protijudski-
m, a vedno slovensko
preoblikovano vedno bolj več. V
svoj propagandni šovinistični
razgledni vlogi je pri-

stavlja tamkajšnjim protijudski-
m, a vedno slovensko
preoblikovano vedno bolj več. V
svoj propagandni šovinistični
razgledni vlogi je pri-

no, ker je on sovražnik na-
prekaj in vsega dobrega, ki ga
ta prinaša človeštvo.
Torej slab pastir, slab učitelj!
Tudi ljudstvo je tega mnenja.
Kaj bodo mislili otroci, ko
jim bodo povedali, kaj jim je
takorekoč v napotilo rekel nje-
hov duhovnik? Razočarani
nad njim ne bodo, pač pa si
bodo že od mladih let dalje
prav dobro zapomnili, kdo jim
je delal dobro in kdo ne, komu
smejo zaupati in zopet — ko-
mu ne.

Delavci za rešitev važnih vprašanj

Pred dnevi se vršil v Grad-
ski sestanek posameznih strok
Delavske zbornice naše pokra-
jine, na katerem so razprav-
ljali o sindikalnih vprašanjih,
ki jih nameravajo rešiti v bli-
nji sindikalni borbi. Predsedem
so razpravljali o ureditvi odpu-
stov, državi delovni pogodbi
za tekstilne delavce in mehani-
ke ter reorganizaciji sindikal-
nih strok.

Glavno poročilo je imel odgo-
vorni tajnik pokrajinske Delav-
ske zbornice Trippi, ki je pri-
sotnim prikazal sklepe spreje-
te s strani CGIL v Rimu in
Turinu. Iz diskusije je bilo raz-

Del strešnega roba se je zrušil

V torek zjutraj okrog 8. ure se
je v Ulici Ascoli nenadoma zru-
šil strešni rob neke hiše. K sreči
se je to zgodilo ob zgodnji uri,
tako ni bila ranjena nobena ose-
ba. Seveda je ta primer zbudil
med prebivalci tega dela mesta
velik preplah. Zato so takoj ob-
vestili goriske gasilce, ki naj bi
preprečili možne nadaljnje ne-
sreče. Gasilci so prišli takoj in
v kratkem času spravili s ce-
ste veliko množico materiala, ki
se je nagrmadil ob zrušenju dela
strehe. Neutrudno so skoraj dve
uri delali in končno zagotovili
varnost ljudem in izpraznili ce-
sto. Dognali so, da je bilo pri-
bližno 200.000 lir škoda.

Važno za učiteljsstvo

Didaktično ravnanje za
Gorico in Doberdob obvešča,
da morajo vsi oni učitelji, ki
nameravajo poučevati pri ljud-
skih tečajih (nekdanji večerni te-
čaji) s slovenskim učnim je-
zikom, takoj vložiti prošnjo v
dveh izvodih (eno na kolikova-
nem papirju za 24 lir, drugo na
navadnem papirju). Prvo proš-
njo naj posreduje nazivi na sol-
sko skrbništvo v Gorici, drugo
pa na didaktično ravnanje v
Ulici Croce — Gorica.
Za druga navodila naj se
učitelji obrne na solsko rav-
nanstvo v Ulici Croce.
Starši naj poskrbijo, da se
vpiše čim več tečajnikov.

Padel je s kolesa

Ko se je včeraj popoldne vozil
s kolesom 11letni Marjan Gra-
niki, je zaradi hitre raztreseno-
sti zadel ob neko oviro in padel
z vozila. Bliznji ljudje so mu pri-
tekli na pomoč in poklicali re-
šilni voz Zelene križi, ki je
nesrečnega peljal do bližnje bol-
nišnice Brigata Pavia.

KINO

VERDI, 16.30: "Afriški kralj",
VITTORIA, 17: "Egeja jaz po-
ročim", C. Colbert;
CENTRALE, 17: "Vrt čarov-
nic", S. Mool;
MODERNO, 17: "Ne govori, raj-
ši me poljubi", S. Temple;
EDEN, 17: "Beau Geste", G.
Cooper.

Dolgi jeziki pred sodiščem

Včeraj 13. septembra je okraj-
no sodišče presojalo razne male
prestopke. Nekatere obravnave
so bile tako živahne, da so za-
bavale maloštevilne prisotne.

Prva je stopila na tožniško klo-
po 32letna Tereza Pighin, ki je bila
obtožena, da je žalila čast svoje
hišne gospodinjke Marije Mišić
poročene Marega. Nekega dne je
namreč njena jeza tako narasla,
da je prišla Maregovo in jo ho-
tela celo pretepsti. Seveda, mož
napade, ki je bil prisoten, ni
pustil na cedilo svoje žene in
skupno sta z nelepimi besedami
obšla napadalno žensko. Vzrok
njihove prepire je bil, da je
Maregova zahtevala od svoje na-
menjnice, naj zapusti stanovanje.
Uvideni sodnik je svetoval ob-
toženkam naj se pobotata, ker
jima pač ne kaže drugo. Stano-
vanjska kriza se nadaljuje in ho-
če noč moraš se nadalje ži-
veti pod isto streho. Nekaj časa
sta trdovalni prepirljivi vztra-

Sledila je obravnava zaradi
nesreče z motorjem, ki se je zgo-
dila 18. maja tega leta in za ka-
tero je bil obtožen 26letni Crite-
li Anton. Ko sta prišla končno to-
žilec Nello Janičič in obtožene-
c pred sodišče, se je po njunem
zasliševanju zadeva ponesostila
in prišlo je do popolne sprave
dveh nasprotnikov.

Izlet planinskega društva k jezeru Cavazzo

Slovensko planinsko društvo
v Gorici priredi v nedeljo 17.
septembra popoldanski izlet k
jezeru Cavazzo. Odhod ob 13.
uri s Travnika, povratek okoli
22. ure. Cena za člana 300 in
za nečlane 400 lir. Za vpis in
morebitna pojasnila povprašaj-
te pri urarju Suligoju na Travi-
niku.

MORALNOST NEKEGA POROČANJA

Nobena laž preveč ostudna v podli kampanji proti jugoslov. con STO

Na način, kakor da gre za-
res za vest, o kateri ne more
biti dvoma, objavljajo včeraj-
šnje demokratijske "Le
Ultime Notizie" izredno vest,
ob kateri se morajo človeki
lasje naježiti. To vest je spravi-
la v svet prav za prav, a
kakor bi jih pobrala smrt,
kakor bi jih dvajset otkov, ki
ni se ponesreči v Kanalski do-
lini, ko so se vračali s počitnic.
No, njegovemu mnenju je najbrž
sicer taka. Bolje je, da telesno
umore, kakor pa da svoje du-
ševne spopusti pri komunistih,
kajti po njegovem in imenju
mudrih jih taka prava življen-
ja, ne, ne, ne, ne, ne, ne, ne, ne,
razpravljanje, in bi nam namen je
zgoditi to, da dokazemo, kako
pode nečloveške in sadistične
besede so prišle iz ust človeka,
ki bi moral gledati na svojo mo-
ralno vlogo predstavljati v vsaj
kaj ljubezni in dobrote. Tega
ni omenjeno v župnikovi bo-
na, na, na, na, na, na, na, na,
slovenski vrednoti pri tolikih kle-
nastvo in se stavlja v službo
reakcije, protijudske državne
klase in njenih političnih avan-
tur.

Ali ni župnik, ko je izrekel
te besede, niti najmanj pomislil,
kaj bi rekla mamec tistih žre-
cev, ki bi silile njegove besede
zato niti tisti ljudje, ki so
bili pri masi, niso mogli dru-
gače, kot da se z gnusom
pričeli spogledovati s si sepe-
tati o njegovi predznosti. Nje-
hova razočaranje, zlasti je onih,
ki so nosili v sebi vero v pra-
vico, je bilo strašno, straš-
no, ker je govoril v posnem živ-
ljenju in vsemu, kar življenje
dobrega prinaša. Greh je iz li-
terature vzeti izraz, ki označuje
krivico storjeno človeku s stra-
šno, ki na en ali drug način
naložuje človeku. Ali po tej
logiki ne predstavljajo izjava, ki
je podal župnik iz Ažle, za
vsega — polme greh najhujše
vrste, tak, kakršnemu niti sam

Ker omenjajo "Le Ultime
Notizie" kot kraj, ker bi naj
nesrečnejši našli, izlo, smo
se odpravili v tamkajšnje bol-
nico in službojučemu zdrav-
niku dr. Turku pokazali čla-
niko iz "Le Ultime Notizie".
Prijazni zdravnik nam je po-
vedal, da v njihovi bolnici
ne le da ni nobenega niti po-
dobnega primera, temveč da
on niti ni slišal o čem podob-
nem govoriti. Da nam je tu-
di pismeno priporočil za
zdravniško v vojaški bolnici
v Portoržu kap. dr. Marja-
na Bervarja, ki kateremu smo
takoj nato odšli.

Ko smo prišli v vojaško
bolnico v Portoržu, se je
kap. dr. Bervar ob omeje-
nem članku zelo čudil. Zago-
toval nam je, da se mesece
ni bilo v bolnici nikakega
časnika — razen za kak
malenkostne praske — in iz-

recno poudaril, da je izklju-
čno, da bi se kak tak pri-
mer, kot ga opisujejo "Le
Ultime Notizie", zgodil in
bi on ne bi o njem obveščen.
Vsako vojaško osebo namreč
priprejajo na nesreči (tudi
če ne bi bila več pri življen-
ju) v vojaško bolnico, in
ljudi če postane civilna ose-
ba žrtev nesreče, v katero
so zapletene vojaške osebe,
se sestavi komisija, v ka-
teri mora biti tudi zdravnik
vojaške bolnice. Glede vesti
v "Le Ultime Notizie" pa nas
je kap. dr. Bervar pooblastil,
da jo demantiramo. Dejal je
izrecno, da on lahko vsak
trenutek tak demanti podpisje.

Iz vojaške bolnice v Por-
toržu smo se odpravili še na
Urad za informacije pri VU-
JA, tu nam v tem uradu so
za "ustvra izvedeli še iz
Trsta po objavi v "Le Ultime
Notizie". Predstavniki urada
je dejal, da je vsa vest po-
polnoma izmišljena in z zlob-
nim namenom razširjena.

Agencija "ANSA" je torej
zopet poslala v svet eno iz-
med tolikih svojih nekontrol-
iranih in nesvobodnih vesti
iz jugoslovanske cone Trža-
škega ozemlja. Samo da je
včerajšnja izmišljena vest za-
krat svoje grozotnosti, ki jo
vsebuje, toliko bolj spodobna,
da na čitatelja na čisto po-
seben način vpliva. Ta vest
spada med najbolj umazano
gonjo proti jugoslovanski co-
ni Tržaškega ozemlja, gonjo,
ki jo izvaja na eni strani kle-
rofašistična, na drugi strani
pa kominfantistična reakci-
ja. Kakor včeraj "Le Ultime
Notizie" bodo danes porabi-
li to vest "Giornale di Tri-
este", "L'Unita" in vsi, ki so-
vražje vse, kar je v zvezi z
Jugoslavijo. Iz tega vsega to-
rež lahko napravimo zaklju-
ček, čemu služi razširjanje ta-
kih vesti.

Gasilci v Piranu bodo slavili 60-letnico svojega delovanja

V teh krajih je skoraj nekaj
nenavadnega podobna obletni-
ci, in vendar bo letos 60 let,
odkar delujejo v Piranu odot-
ni gasilci.

Morda bo prav, če poverimo
pri tej priliki nekaj misli o
gasilstvu. Posebno nas Slove-
ni in jih je zatirala že zato, da
prepreči zbiranje ljudi. Dožive-
li smo, da so zloglasni podesa-
ti naša nekdanja gasilska dru-
stva fašizirali in s tem mili-
tarizirali, a čemer je izgubilo
naše ljudstvo zaupanje. Tako
so propadla v Primorju je zad-
no propadla gasilska dru-
stva, na kateri je bil naš pre-
prost človek tako ponosen.

To je pogled nazaj. V naprej
bi morali tudi pri nas v Istrskem
okrožju pripraviti nov položaj.
Nedvomno so gasilska društva
nujno potrebna. Glede na mo-
torizacijo gasilnih sredstev, s
pomočjo katerih je pomoč hit-
rejša in učinkovitejša, bi mo-
rali gledati, da ustanovimo po-
dobna društva za enkrat vsaj v
večjih krajih, ki so središče
vsega okoliša.

Vzporedno s tem naj bi grad-
beni organi pri gradnji zadr-
nih domov upoštevali tudi pro-
store za gasilce, za spravo ga-
silnega orodja, dalje pri gra-
nji novih vodovodov in vodnja-
kov za zgraditev rezervorjev.
Krajevni in mestni ljudski od-
bori naj bi prišli v svojih pro-
storišnih skrbih tudi za postav-
ke, potrebne za nalogo gasil-
skega orodja.

Prav v današnji socialistični
družbi ima gasilstvo še pose-
ben pomen. Gre za ohranjanje
dragoocene, mnogokrat nenado-
mljive imovine, ki je bodisi
si zasebna last, bodisi last skup-
nosti.

Prav v današnji socialistični
družbi ima gasilstvo še pose-
ben pomen. Gre za ohranjanje
dragoocene, mnogokrat nenado-
mljive imovine, ki je bodisi
si zasebna last, bodisi last skup-
nosti.

Prav v današnji socialistični
družbi ima gasilstvo še pose-
ben pomen. Gre za ohranjanje
dragoocene, mnogokrat nenado-
mljive imovine, ki je bodisi
si zasebna last, bodisi last skup-
nosti.

Prav v današnji socialistični
družbi ima gasilstvo še pose-
ben pomen. Gre za ohranjanje
dragoocene, mnogokrat nenado-
mljive imovine, ki je bodisi
si zasebna last, bodisi last skup-
nosti.

Prav v današnji socialistični
družbi ima gasilstvo še pose-
ben pomen. Gre za ohranjanje
dragoocene, mnogokrat nenado-
mljive imovine, ki je bodisi
si zasebna last, bodisi last skup-
nosti.

Prav v današnji socialistični
družbi ima gasilstvo še pose-
ben pomen. Gre za ohranjanje
dragoocene, mnogokrat nenado-
mljive imovine, ki je bodisi
si zasebna last, bodisi last skup-
nosti.

Prav v današnji socialistični
družbi ima gasilstvo še pose-
ben pomen. Gre za ohranjanje
dragoocene, mnogokrat nenado-
mljive imovine, ki je bodisi
si zasebna last, bodisi last skup-
nosti.

no gasilstvo. Iz gospodarskih
razlogov pa je to moglo obstaj-
ati v mestih, ker vasi izdat-
kov za uvedbo plačnih gasil-
cev niso zmogle.

Poleg tega Italija ni trpela
organizacij s tako koristnim
in človekoljubnim programom
in jih je zatirala že zato, da
prepreči zbiranje ljudi. Dožive-
li smo, da so zloglasni podesa-
ti naša nekdanja gasilska dru-
stva fašizirali in s tem mili-
tarizirali, a čemer je izgubilo
naše ljudstvo zaupanje. Tako
so propadla v Primorju je zad-
no propadla gasilska dru-
stva, na kateri je bil naš pre-
prost človek tako ponosen.

To je pogled nazaj. V naprej
bi morali tudi pri nas v Istrskem
okrožju pripraviti nov položaj.
Nedvomno so gasilska društva
nujno potrebna. Glede na mo-
torizacijo gasilnih sredstev, s
pomočjo katerih je pomoč hit-
rejša in učinkovitejša, bi mo-
rali gledati, da ustanovimo po-
dobna društva za enkrat vsaj v
večjih krajih, ki so središče
vsega okoliša.

Vzporedno s tem naj bi grad-
beni organi pri gradnji zadr-
nih domov upoštevali tudi pro-
store za gasilce, za spravo ga-
silnega orodja, dalje pri gra-
nji novih vodovodov in vodnja-
kov za zgraditev rezervorjev.
Krajevni in mestni ljudski od-
bori naj bi prišli v svojih pro-
storišnih skrbih tudi za postav-
ke, potrebne za nalogo gasil-
skega orodja.

Prav v današnji socialistični
družbi ima gasilstvo še pose-
ben pomen. Gre za ohranjanje
dragoocene, mnogokrat nenado-
mljive imovine, ki je bodisi
si zasebna last, bodisi last skup-
nosti.

Prav v današnji socialistični
družbi ima gasilstvo še pose-
ben pomen. Gre za ohranjanje
dragoocene, mnogokrat nenado-
mljive imovine, ki je bodisi
si zasebna last, bodisi last skup-
nosti.

Prav v današnji socialistični
družbi ima gasilstvo še pose-
ben pomen. Gre za ohranjanje
dragoocene, mnogokrat nenado-
mljive imovine, ki je bodisi
si zasebna last, bodisi last skup-
nosti.

Prav v današnji socialistični
družbi ima gasilstvo še pose-
ben pomen. Gre za ohranjanje
dragoocene, mnogokrat nenado-
mljive imovine, ki je bodisi
si zasebna last, bodisi last skup-
nosti.

Prav v današnji socialistični
družbi ima gasilstvo še pose-
ben pomen. Gre za ohranjanje
dragoocene, mnogokrat nenado-
mljive imovine, ki je bodisi
si zasebna last, bodisi last skup-
nosti.

Prav v današnji socialistični
družbi ima gasilstvo še pose-
ben pomen. Gre za ohranjanje
dragoocene, mnogokrat nenado-
mljive imovine, ki je bodisi
si zasebna last, bodisi last skup-
nosti.

Prav v današnji socialistični
družbi ima gasilstvo še pose-
ben pomen. Gre za ohranjanje
dragoocene, mnogokrat nenado-
mljive imovine, ki je bodisi
si zasebna last, bodisi last skup-
nosti.

Prav v današnji socialistični
družbi ima gasilstvo še pose-
ben pomen. Gre za ohranjanje
dragoocene, mnogokrat nenado-
mljive imovine, ki je bodisi
si zasebna last, bodisi last skup-
nosti.

Obvestilo

Poverjenostjo za trgovino in
prekrobo sporoča, da bo od 10.
t.m. dalje sprejemalo stranke,
ki prihajajo dvigati razna na-
kazila ter uvozna in izvozna
dovoljenja za Trst, samo dva-
krat tedensko, in sicer ob tor-
kih in petkih od 9. do 12. ure
v sobi št. 2.

Popravni izpiti in pouk na slovenskem učiteljskem v Portoržu

Ravnateljstvo slovenskega u-
čiteljskega v Portoržu sporoča,
da bodo na tem zavodu poprav-
ni izpiti v petek 15. t.m. ob 8.
uri. Vpisovanje dijakov pa bo
v soboto dne 16. t.m. Redni
pouk se bo pričel v ponedeljek
18. t.m.

Volitve v ASIŽ po vaseh se bodo v kratkem končale

Zadnji petek popoldne so
imele članice ASIŽ v MALI-
JI volitve svoje osnovne or-
ganizacije. Ze zgodaj so prihaja-
le tudi žene iz Ceta in Ožeda,
tako da so bile take te kakor
tudi žene iz Malije zbrane že
pred določeno uro. Razen ne-
kaj prav starih in bolnih žen
so se v solski dvorani zbrale
vse ostale članice ASIŽ. Ta-
ko veliko število jih še ni zho-
ralo v Maliji.

Poročilo tovarišice z okraja
so domačinke sledile z zama-
njem. Za funkcionarje svoje
organizacije so si izvolile re-
ljudske žene, pri tem za pred-
sednico Rozo Bernardi in za
tajnico Sandro Hrevatin. Po
zaključku volitev, pri katerih
je bila udeležba skoraj 100
odst., so žene iz Malije še skle-

nile, da bodo z vso močjo po-
magale pri gradnji nove ceste
in da bodo mesečno organizi-
rale podobne sestanke.

Drugi dan v soboto so bile
volitve v POBEGIH, katerim
so se odzvale prav vse žene.
Med volilnim govorom so žene
vzklikale voditeljice naše
ljudske oblasti, KP in posebno
še maršala Titu. V bodoče ho-
čejo biti še aktivnejše in v
zgod vsem ostalim vasem.

Za predsednico so izvolile
Marjo Bertok in za tajnico
Ljubo Pečarič. Pri volitvah od-
bornice pa so predlagale še eno
tovarišico, in sicer Stano Ber-
tok, ki so jo izvolile z velikim
odobravanjem. Volilo je 124
žen, z izjemo opravičenih, vse
— tedaj 100 odst.

Krajevni odbor SIAU in do-
mače prosvetno društvo sta
pripravila ženam pravo svatbo.
Na odprtem je bilo pogrnjenih
nekaj miz za okrepčilo, godba
pa je igrala narodne in parti-
zanske pesmi, katerim so se
pridružile tudi pesmi, ki so jih
zapele naše žene.

Enako uspešno in sicer 100
odst. so izdale volitve v Bur-
štu in Centurju in samo za do-
stotno manj v Vanganelu in
Latorju, 90 odst. pa so se ude-
ležile volitve žene v Bninih.

Zadnje dni so imele krajev-
ne organizacije ASIŽ v Lo-
parju, Skofljah IV. in v Stru-
njani množične sestanke, pri
katerih je bila glavna točka
dnevne redne priprave za vo-
litve. Te se bodo v kratkem po
vseh končale, nakar se bodo
pričele volilnih mestih, kjer so
že bili prvi sestanki in tova-
rnah, podjetih tih z matera-
li, in jastih. Zaenkrat je določe-
na da bodo volitve v ASIŽ
v Piranu konec meseca, v
Izoli 28. t.m. in v Kopru 30.
t.m.

IZ NOVE GORICE

Delovni kolektiv železničarjev je najboljši v Jugoslaviji

Železniška postaja v Novi Go-
rici je bila ob priključitvi Go-
ricke brigade je trikrat udarna brigada
vokvodje Rafaela Kranjca. Za te
vokor tudi druge uspehe so bili
potrebni veliki napori, zlasti za-
to ker so morali vojni usluž-
beni preprečiti vse blago po naj-
bolj strmih progah v veliki vro-
tini skozi nešteto predorov v ka-
terih duši človeka, posebno kadar
morovali stroji napeti vso svojo
zmogljivost.

Poleg strokovnega dela delo
delavci in uslužbeni tudi v kul-
turno-prosvetnem in fizikurno-
nem delu, kjer dosegajo vsestran-
ske uspehe. Živo in z zanimar-
jem se pripravljajo na izvolitev
svoje delavskega sveta in tekmu-
jevalce tudi pri vpisu drugega
ljudskega posojila.

Zaradi tolikih uspehov, ki so
predvsem patriotični in sociali-
stične zavesti celotnega delovne-
ga kolektiva železniške postaje
Nova Gorica, je zvezna vlada po-
darila delovnemu kolektivu pre-
hodno zastavico, ki jo je imela
do sedaj postaja Beograd. Izroči-
te zastavice je bila zvezana s
prijetno svečanostjo, katere se je
udeležil minister za Zvezanost
FLRJ tovaršilador Vujanović.

Za posebno prizadevanje za iz-
polnitev plana prevoza prvega
polletja letošnjega, leti, ki so ga vi-
soko presegli, je delovni kolek-
tiv prejel poleg prehodne zastav-
ice tudi nagrado 40.000 dinarjev.

Proslavi je prisostvoval med dru-
gimi minister vlade LRS tovaršil
Tone Suštarčič, član raznih žele-
zniških kolektivov, delegat Zve-
ze sindikatov Jugoslavije ter parti-
zanski in množični organizaciji.
Sprejete so bile pozdravne reso-
lucije v katerih goriški železni-
čarji obljubljajo, da se bodo tu-
di v bodoče vztrajno borili na
fronti socializma in da bodo pet-
letni plan transporta izpolnili že
letoš.

Zlasti so se izkazali mladi na-
premičarji Alojz Velikonja, Milan
Cefarini in Alojz Kodolja, ki so
uredili premik tako, da so do-
voljeni čas za zadrževanje voz v
lokalnem prometu in prekorači-
li v tranzitnem prometu pa skraj-
šal za eno uro. Z njimi ter s po-
močjo drugih zaveznih članov so
socialistične družbe je uspelo de-
lavitno kolektivno, da so premi-
kane brigade v prvem polletju
presegle normo za 113 odstotkov.
Vozne brigade so presegle nor-
mo za 117 odstotkov in izvršile
87.128 polniških in 109.260 tovor-
niških.

ISTRSKI DNEVNIK

Podružnica uredništva Primorskega dnevnika v Kopru - Ul. Cesare Battisti 2 - Telefon 7

Na čem se spotikajo sovjetski propagandisti miru

Mednarodni študentski kongres, ki je bil te dni v Pragi in ki naj bi podprl sovjetski boj za mir, tega sboja ni podprl, marveč, nasprotno, se je ob njem še enkrat razpalil farizejski značaj tega sboja, njegovi končni cilji in nelojalne metode, po katerih se bje.

Nekaj dni pred začetkom pranskega študentskega kongresa se je izrekel del članov — delegatov angleške študentske organizacije za ta kongres — proti diskriminaciji v mednarodnem študentskem gibanju, proti podreditvi tega gibanja politiki ZSSR in za enako obravnavanje in spoštovanje vseh v Mednarodni študentski zvezi uveljavljenih organizacij. Podobne obtožbe so navajali angleški delegati tudi na samem kongresu.

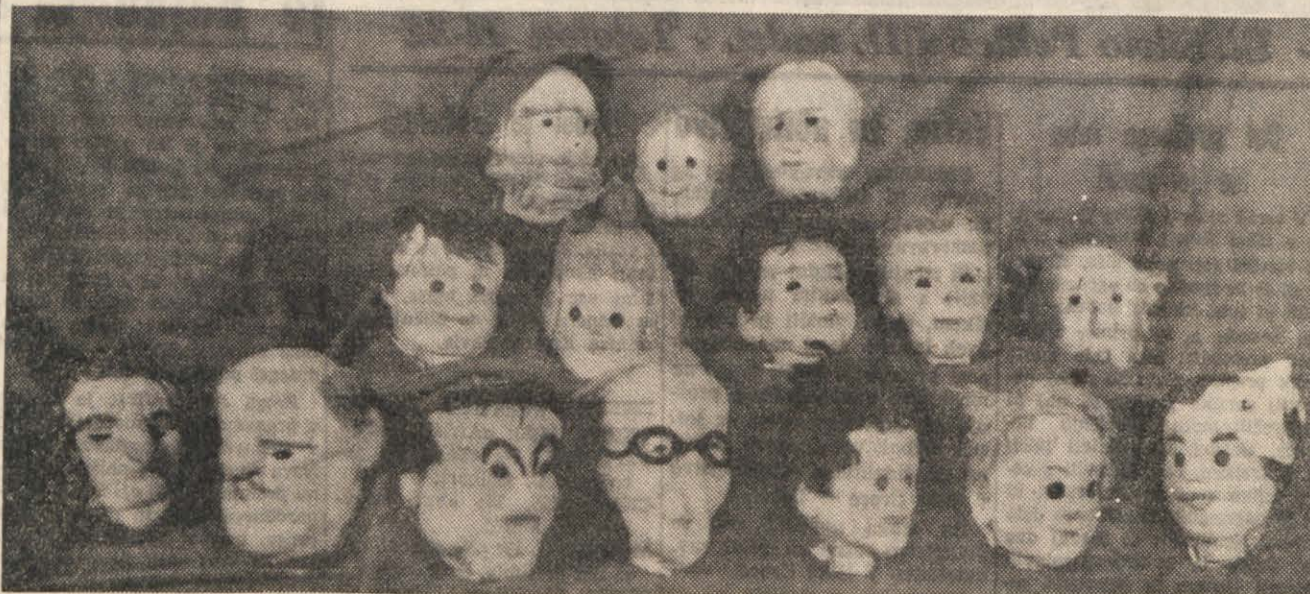
Reagirano na takšen nastop angleških predstavnikov je bilo tipično kominformistično, v pomanjkanju dejstev je ubral delegat CSR najljubšo pot. Edinstveno, po svoji kominformistični praksi, je navedel vse tiste, ki so skušali in ki skušajo vsaj sprazniti v diskusijo nezdruženo stanje v Mednarodni študentski zvezi, v kateri dirigirajo ekspozitorni Kominforma, agente imperialistov, fašistov in obšil jih je z osmi tistimi pridolci, ki jih dobi vsak, kdor je domni o pravilnosti politike ZSSR.

Sovjetski delegat je reagiral zato malo drugače kakor češko-slovaški predstavnik. V glavnem si je prizadeval dokazati, da je mednarodno študentsko gibanje, ki ga vodi ZSSR, v celoti podvrženo politiki ZSSR. Zato malo drugače kakor češko-slovaški predstavnik. V glavnem si je prizadeval dokazati, da je mednarodno študentsko gibanje, ki ga vodi ZSSR, v celoti podvrženo politiki ZSSR.

Toda v nadaljnjih razlagi si predstavnik sovjetske mladine ni mogel kaj, da ne bi v svoji obrambni razlagi navedel še drugih argumentov, ki se zde, sodeč po vsem, voditeljem ZSSR najučinkovitejši. Na pripombo, da se vsaj sovjetska mladina v mednarodnem gibanju in da takšno vzgojo mladine ni v skladu s sovjetskimi gledi o miru, je odgovoril s sklicevanjem na Sovjetsko armado kot na „najmočnejšo armado sveta“.

To izjavo sovjetskega delegata glede na sedanje sovjetsko stališče nasproti zunanjemu svetu, posebej pa glede na vlogo, ki jo je namenila birokratična kasta v ZSSR Sovjetski armadi, v odnosu do narodov drugih držav, si lahko razlagamo samo kot grozljivo — ez najmočnejšo armado sveta — namrečenjem vsem tistim, ki so zanj ocenili kot kolikor toliko pozitiven pojav v sovjetski praksi na mednarodnih forumih, ko bi ta izjava sovjetskega mladinskega delegata ne bila slučajen plod njegove nerodne obrambe in posledica premišljene vojniško-komunistične propagande, ki jo znajo kominformistični propagandisti spretno kamufilirati, ko pripisujejo drugim praksam in naklepe svojih gospodarjev. Šalopjin je pozabil tudi sam storiti tako.

Naši malčki bodo radovoljni



NASE LUTKOVNO GLEDALIŠČE JE OBGOATELO Z NOVIMI 'IGRALCI'. NA SLIKI VIDIMO NOVE LUTKE, KI BODO V KRATKEM ZACELE ZABAVAJI NASE MALČKE

Z IZLETA BOLJUNSKIH KOMINFORMISTOV NA KOROŠKO

PO BIDOVČU «NEOBSTOJEČI» SLOVENSKI pevski zbori na Koroškem veselo pojejo

Bidovčev članek v „Delu“ je pravec slovar laži, psov in klevet, ki so jih kominformisti prisiljeni ujavati med svoje članke v pomanjkanju resnih argumentov

Pretekli mesec je bil pevski zbor iz Boljuna, ki ga vodijo kominformisti, na Koroškem, v Celovcu na Volkswille Fests, to je na praznovanju dneva tiska, ki je v nemščini rotil gor nji naslov po imenu koroškega glasila informbirojevcev. Boljunčanom ta izlet iz srca pravištim, saj je sedaj sezona izletov, lepota koroške dežele je tudi vrhunska ogleda in končno — človek, ki gre po svetu vidi in spozna, za lastno pametjo maršira, kar bi mu doma ostalo nezajsnjeno. Ni izlet sam razlog, da pišemo te vrstice, nego poročilo o izletu, ki ga je objavilo „Delo“ in še tu predvsem oni del poročila, ki se zanasa na naše dosledno napredno gibanje med koroškimi Slovenci. Ne čudimo se, da sta se poročevalca (prvi nepodpisani, drugi pa Stane Bidovč) zaletavala zopet v etitofasistih, saj brez tega si sploh ni moglo zamisliti članka v vsoljnem informbirojevskem časopisu. Njihova protitovska stekla pa se je razvil, da že do take mere, da lažejo. Izlaže vse vprek in pri tem pozablja, da se je tržaškimi Slovencem Koroška v zadnjem letu že tako približala, da je vendarle treba nekoliko več previdnosti, kadar laže in hoče, da bodo tej laži v Trstu verjeli.

Toda pustimo govoriti Bidovčar. V svojem članku „Nič več pel ne bom...“ („Delo“ št. 88 z dne 28. avgusta) pravi, da mu je to. Andrej pridovčeval: „Razbila so vsa prosvetna društva. Belogardisti in tifozisti kljub vsem denarnim sredstvom in plačanim izdajalskim agentom ne uspejo zbrati ljudi za eno društvo, kaj se za mno-



KOROŠKI PEVSKI ZBOR POD VODSTVOM DIRIGENTA HARTMANA NA «DNEVU KULTURE» V TRSTU, TUDI TA ZBOR NAJBREŽE «NE OBSTOJI» PO BIDOVČEVEM MNENJU

žični sestane. Nam pa marjaka aktivistov, pevovodij in drugih strokovnjakov, ker jih titovci plačujejo samo zato, da ne bi prijetno izmenjali in gani ta po zdrav neobstoječega zbora?

In ta neobstoječ pevski zbor je eden najmočnejših in so ga Koroški poslali kominfo zastopati slovensko koroško ljudsko prosveto na festivalu goriških Slovencev v Sovodnjah. Ta neobstoječ pevski zbor pripada arazbitemu prosvetnemu društvu Pecas, ki ima tudi še zelo agilen tabor, ki je nastopil med drugim tudi 28. maja letošnje mladinski uri na radijski postaji v Celovcu in smihelski dramski odsek prireja vsako zimsko sezono več iger.

Brnica pa nam je tudi poznana. Saj so nas brniški dečki navdušili na dnevu slovenske kulture s svojim aševhvanjem

in brniški dečke so bile nam ljube. Vse, ko so njihovi stasiti fantje pustili tolikim tržaškim dekletom svoje naslove. In če bi ta dekleta pisala brniški fantom ali res nič več ne pojejo, ker etitofasisti plačujejo pevovodjo samo zato, da jih ne uvidijo, da bi dobili odgovor, da si je prosvetno društvo «Dobri» v Brnici pod vodstvom svojega pevovodje Ferda Krovnika upalo uprizariti in to sedemkrat celo Kinarjevo opero «Miklova Zalaj».

Kako pa je s pevskim zbori iz drugih koroških vasi? Dva tedna pred Bidovčevim obiskom Koroške je bil v St. Ilju na Dravi pevski koncert pod geslom: «Slovenska pesem med Dravo in Vrbskim jezerom». V vabilu na koncert naznanjajo: «Koncert bodo izvajali: Mešani pevski zbori iz St. Ilje - Loge vasi. Skofič, Hošič in Bilčova ter moški pevski zbor iz Kotmare vasi. Nadalje bodo sodelovali: Centralni pevski zbor Slovenske prosvetne zveze ter tamburaški zbor iz Hodiš in Skofiča.

Kdor ne pozna točneje Koroške, naj pogleda na zemljevid, kjer bo z lahkoto razbral, da je svet med Dravo in Vrbskim jezerom (imenovan Gur) le zelo, zelo majhen del slovenske Koroške.

Bidovčevi, «Slovenci...»

Iz zgornjih dejstev je razvidno, da Bidovč kosmato laže, ko proglasa slovenska prosvetna društva na Koroškem za razbita in pevske zbore za ozemele. Toda «Delo» ne objavlja teh laži samo iz navade, nego zasleduje še drugi cilj. Gomabeva «Prosvetna zveza» je napovedala v «Delu» izlet na Koroško pod naslovom «Izlet v Celovec med koroške Slovence». Boljunčani in ostali izletniki pa so srečali ra «Volkswille» Fests presneto malo, malo Slovencev. Sveda morajo sedaj biti etitofasisti krivi, da nimajo koroški Slovenci nobene ga pevskega zbora, ki bi nastopil na tej prireditvi. «Delo» je sicer poročalo, da je bila na praznik izredno velika udeležba slovenskih Korošcev; vendar se bodo boljunski pevci spomnili, da je slovenski govornik Andrej Haderlap sam izjavil, da jih je sedaj sicer malo a objubil je, da jih bo v prihodnje več. In kakšno so bili ti Slovenci pove Stane Bidovč sam s stavkom: «ČUDNO, ČEPRAV JE ZE MARSIKDO OD NJIH POZABIL SVOJO SLOVENSKO MATERINO GOVORICO, toda naše prelepe pesmi še ni pozabil».

Ce kdo vendarle še misli, da zmanjšujemo udeležbo Sloven-

cev in nje pomen na tej prireditvi naj čita poročilo kominformističnega glasila «Volkswille».

V svoji številki z dne 15. avgusta objavlja obširno poročilo o dnevu tiska, poročilo, ki obsega eno in četrt strani lista. Sicer, da smo točni, imenuje na dveh mestih kominformistični štiriinastdesletnik «Slovenski borec» v ostalem pa koroških Slovencev ne omenja niti z besedo in CELO ZATAJI DOMACEGA SLOVENSKEGA GOVORNIKA ANDREJA HADERLAPA, ki je na prireditvi govoril in bi se spodobilo, da bi ga vsaj kronistično zabeležili, saj so objavili celo imena dobitnikov srečlova.

«Delo» piše v svojem poročilu o celovski prireditvi: «Koroško delovno ljudstvo se vedno bolj združuje v enoten in močan pokret, ki mu je BRATSTVO med Slovenci in Avstrijci GLAVNO OROŽJE v njihovi vztrajni borbi za demokratično...»

Tako bi moralo v resnici tudi biti, če naj bi bilo gibanje delovnega ljudstva resnično ljudsko in napredno. Toda DEJSTVA dokazujejo, da je gornji stavek licemerno zlagan, kajti sedanjí evoditelj delavskega gibanja na Koroškem se ni so v pogledu slovenskega vprašanja povzpeli dlje od avstrijskih socialdemokratov, ki zavzemajo v odnosu do koroških Slovencev isto ozkosrčno in reakcionarno stališče, kot vse ostale mešanske avstrijske stranke. Za to so v svojem glasilu «Volkswille» zamočali slovenskega govornika, zato ni bilo v povorki po Celovcu poleg transparentov z nemškimi napisi niti enega slovenskega, zato sta epozabilan oba avstrijska govornika, urednik «Volkswille» Kait ter glavni urednik KPA Zucher-Schilling govorili o bratstvu med Avstrijci in Slovenci, kar bi vsekakor morala, če je bratstvo zares glavno orožje njihove borbe. Pomembno bi bilo, da bi take, resnično napredne besede spregoovorili prav v Celovcu in ofenziva proti skromnim pravim slovenskim v koroških solah, ki jo je tiste dni sprožila koroška neonacistična organizacija, jem to bila prilžnost, da bi na KONKRETNE primeru dokazali svojo zvestobo geslu bratstva, pomirjenja in enakopravnega sožitja obeh narodov na Koroškem.

Tako so DEJSTVA, ki razgaljajo frazersko lažnivo pisanje «Delo». Teh dejstev «Delo» ne bo moglo ovreči. Zato bo ostalo zvesto svoji dosedajšnji in nji in bo dodalo svoji zbirki klevet in zmerjanje nove laži in nove psovke.

O NEKATERIH POSLEDICAH neenakopravnosti med socialističnimi državami

Sovjetska zveza je v vseh mešanih družbah enakopraven solastnik, čeprav za investicije ne vloga ničesar, razen tako imenovane «izkušnje v socialističnem poslovanju»

Ni treba niti dokazovati, da se tehnična «pomoc», ki naj bi jo nudila bolj razvita socialistična država šibkejši in bolj zaostali preko ustanavljanja delniških družb, v bistvu prav nič ne razlikuje od tistega, kar počenjajo imperialistični trusti, ki izvažajo investicijski kapital v zaostale države, da bi preko njega usilili svoj monopolistični položaj in izžemali profite. Ustanovitelji mešanih delniških družb pa vendar skušajo pojasniti, da ustanav-

ljajo te družbe baje zato, da bi Sovjetska zveza, ki vloga kot enakopravni partner tehnična sredstva, «pomagala» razviti državi. Toda ne le, da je nalaganje investicijskih sredstev z ustanavljanjem takšnih delniških podjetij čisto kapitalistična metoda, marveč tudi mnogi primeri kažejo, da delajo to izključno zaradi izžemanja profita.

Na primer, med prvimi sovjetsko-romunskimi mešanimi družbami je bila ustanovljena Sovjetsko-romunska banka v Bukarešti. Takoj po ustanovitvi je dobila od Romunske narodne banke za obratna sredstva veliko brezobrestno posojilo, prostori, ki jih uporablja banka, pa so obtočena bančna poslopja. Skrivnostno, je torej, na podlagi česa je ostala Sovjetska zveza v tej mešani banki enakopraven solastnik 50:50, ko za investicije ni vložila ničesar, obratna sredstva pa je dala Romunska narodna banka, in sicer brezobrestno. Menda na podlagi tega, ker Sovjetska zveza vloga izkušnje v socialističnem poslovanju.

Enako problematičen kompajon je Sovjetska zveza v mešani delniški družbi za izkoriščanje filmov (Sovromfilm). Preko te družbe uvažajo z masnim profitom filme v Romunijo in jih razprodajo kinematografom. To pa še ni vse. Leta 1949, ko so bili kinematografi v Romuniji nacionalizirani, je mnogo prvotnih kinematografov z vso opremo za filmske predstave prevzela v svojo eksploatacijo mešana delniška družba «Sovromfilm».

Naj navedemo še primer mešane družbe za zavarovanje. Namesto več tujih kapitalističnih zavarovalnic je bila ustanovljena v Romuniji po volji ene same državne zavarovalnice. Toda v začetku leta 1949 je zavarovalnica izmenada postala sovjetsko - romunska mešana delniška družba za zavarovanje. V pogojih, ko je industrija nacionalizirana, ko je uvedeno obvezno zavarovanje za vsa državna in državna podjetja, ustanove, urade, za vsa državna in državna poslopja, vsa motorna

vozila itd. in ko so prispevki za zavarovanje razmeroma visoki, se stekajo v zavarovalno družbo letno velikanske vsote. Tudi tu jemlje Sovjetska zveza kot enakopravni partner na račun profita polovico «čistega dobička». Tudi tu ni jasno, kaj je Sovjetska zveza vložila kot svoj delež, saj niso potrebne nobene investicije. Podoben je primer tudi s špeditersko delniško družbo itd.

Ze teh nekaj primerov dokazuje, da je lov za profitom glavna gibalna sila «sodelovanja», kakršno prakticira ZSSR z drugimi socialističnimi državami.

Lov za profitom glavna gibalna sila «sodelovanja» ZSSR

Sovjetska zveza ne ustanavlja mešanih delniških družb samo v industriji, marveč povsod, kjer lahko izžema masne profite.

Preko teh družb uveljavlja Sovjetska zveza kot enakopravni partner-delnikar večkratno izkoriščanje. Prvič, po klasičnem načelu, da se po vložnem kapitalu deli tudi profit, dobiva pravico akumulacije na račun profita, pri čemer se z vsakim povečanjem proizvodnje in delovne storilnosti v takšnih podjetjih poveča tudi izkoriščanje delavcev in vse države, v kateri so takšne delniške družbe. Drugič, izžemajo masnih profitov tudi iz takšnih mešanih družb, v katere Sovjetska zveza ne vlož skoraj ničesar, ali pa vlož samo neznatna sredstva (špediterska družba, družba za zavarovanje).

Vse mešane družbe poslujejo po načelu enakopravnih naložb kapitala 50:50 in razdelitve profita napol, tako da mora država, v kateri je taka družba, vsako leto izplačati Sovjetski zvezi večino profita, ki ga dobi le-ta, da bi še nadalje ostala «enakopravni partner».

To lahko stori ali tako, da izvozi vsako leto v Sovjetsko zvezo blaga v ustrezni vrednosti, ali pa, če tega ne more, da vložijo nova sredstva za proizvodnjo (lastna podjetja, ki dotlej niso bila v mešanih družbah) v vrednosti, kolikor znaša sovjetski profit, in da tako izravna in ostane enako-

praven solastnik. Tako so takšne mešane družbe temelj za razširjanje in zajemanje večnih novih podjetij. Tako se v praksi tudi dogaja in preko takšnih mešanih družb prehajajo ključne gospodarske pozicije v izkoriščani državi neposredno pod kontrolo in upravljanje Sovjetske zveze.

Toda v gospodarskih odnosih med socialističnimi državami uporabljajo tudi mnogi druga oblike izkoriščanja. Zlasti široke možnosti za izkoriščanje ima država, ko si porredi šibkejšo državo, da postane odvisna od nje. «To se poviloma dogaja takrat, ko ima bolj razvita in močnejša država določen ekonomski politični monopol in ga izloči vsi drugi manjši za povečano izkoriščanja. Na primer: Briterjeva Nemčija pred vojno proti Jugoslaviji. So pa tudi nekatere socialistične države v neki meri izkoristile to monopolistično pravico do Jugoslavije in verjetno tudi proti drugim nerazvitim socialističnim državam» (Melentij Popović «O ekonomskih odnosih med socialističnimi državami» «Komunisti» št. 4. leto 1948, slov. izdaja str. 107).

Znano je, da so vzhodnoslovenske države čedalje bolj odvisne od Sovjetske zveze tako v upravljanju dobav surovin za svojo industrijo kakor tudi v upravljanju izvoza izdelkov. ZSSR ima v vzhodnoslovenskih državah res malone popoln gospodarski in politični monopol. V takšnem položaju v mnogih primerih kot dobavitelj surovin ne prodaja surovin podrejeni državi, marveč jih daje v predelavo proti plačilu v naturi. V praksi delajo to tako:

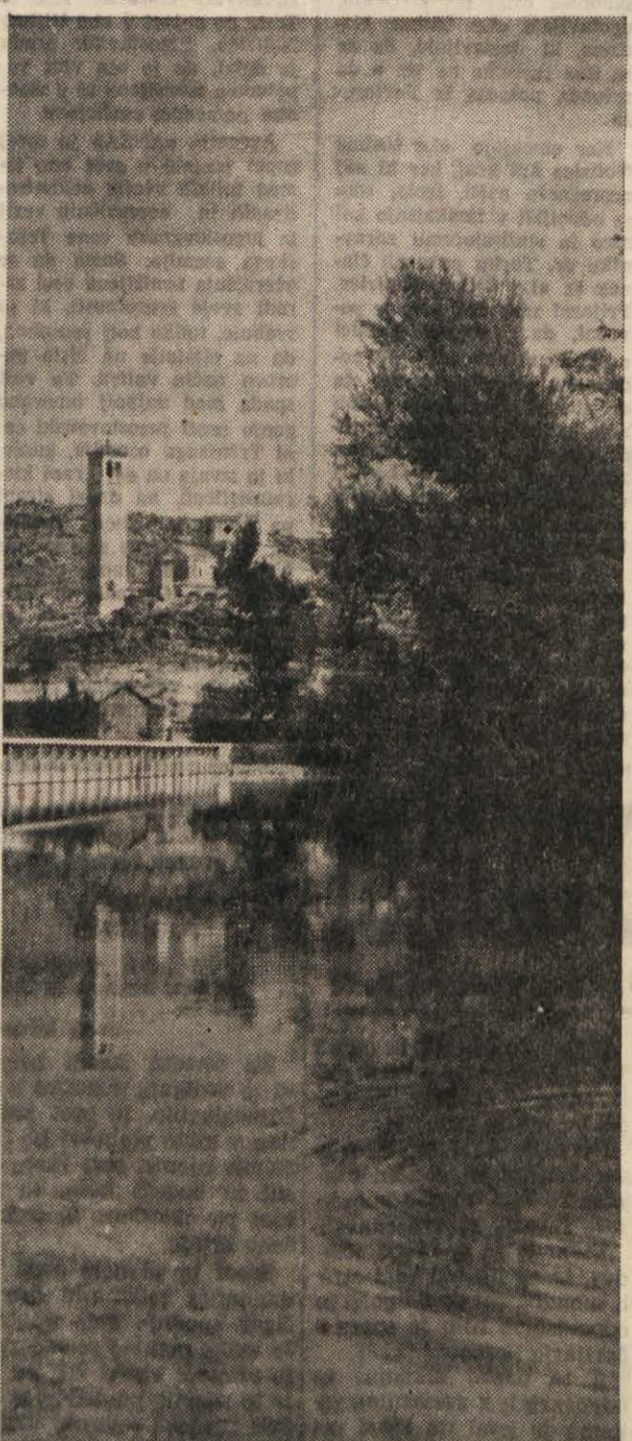
Sovjetska zveza daje surovine (na primer bombaž, vosek za obutev, jeklo za stroje itd.) tako, da izdelajo iz teh surovin zanj določeno količino izdelkov, obutev, strojev itd. Podjetje, ki izdeluje te proizvode, dobi kot odškodnino za določen odstotek teh surovin. Če je pri tem vlada kakor država podrejena in odvisna od sovjetskega vodstva (vlade drugih ljudske demokracije) se po popolnoma podrejene in odvisne), tedaj je razumljivo, da lahko vsili Sovjetska zveza neugodno in hude pogoje izločeno, ki predeluje njene surovine. So primeri, da je postala ZSSR nekaterim podjetjem v državah ljudske demokracije tako majhno odškodnino v naturi, da ne le niso mogla doseči nobene akumulacije, marveč so obratovali tudi z velikimi izgubami, ki so jih morali kriti iz državnih blagajne.

Vse to dokazuje, da lahko država na različne načine izkoristi svoj monopolistični položaj za izžemanje profita celo tedaj, ko dobavlja surovine in dobiva izdelke. To dokazuje, da je gradnja svoje države tudi, če gradi svoje industrijo, s tem še ne osvobodila izkoriščanja, če je hkrati politično in gospodarsko podrejena drugi socialistični državi, ki lahko kot hegemon diktira in vsiljuje pogoje gospodarskih odnosov. Sovjetska zveza lahko zato, ker ima monopolistično in nedotakljivo politično in nedotakljivo politično celotno industrijsko visoko razvito državo (n. pr. Češko-slovaška, Poljska itd.) v posebnem celotno visoko v ZSSR. Toda gospodarstvo razvita država lahko, čeprav je podrejena Sovjetski zvezi, v odnosu s drugimi socialističnimi državami, ki so gospodarsko manj razvite — preko blagovne menjave po svetovnih cenah — izžema ekstraprofit iz zmožnosti svojih državljanov in svojih državljanov, kakor je bilo s socialistično Jugoslavijo in koroško bodo vsekakor takšne države kot pomagati Sovjetski zveze delno sodelovale v izkoriščanju gospodarsko nerazvite Ljudske republike Kitajske. Toliko kot takšne države (Češko-slovaška, Poljska itd.) v pogojih neenakopravnosti med socialističnimi državami v položaju kakor gospodarstvo zaostale države (Bolgarija, Romunija).

(Nadaljevanje sledi)

Podobe naših vasi:

ŠTIVAN



ŠPORTNI DNEVNIK

Lahkoatleti „Partizana“ že prispeli v Milan

MILAN, 13. — Danes dopoldne je prispela v Milan prva skupina jugoslovanskih lahkoatletov, ki bodo sodelovali pri lahkoatletskem dvoboju med Italijo in Jugoslavijo 16. in 17. septembra. Ti atleti so člani beogradskega športnega društva «Partizana», ki so prišli z letalom direktno s Švedske, kjer so bili na turneji. Drugi del jugoslovanskih atletov odputuje jutri zvečer iz Beograda.

Mednarodna kolesarska dirka 30. i. m. na Bledu

Kolesarska zveza Slovenije organizira 30. t. m. mednarodno kolesarsko dirko okoli Bleda. Na tej dirki bodo sodelovali italijanski, avstrijski, francoski, jugoslovanski in verjetno tudi tržaški kolesarji.

Rekordni časi jugoslovanskih plavalcev

Na plavalnem tekmovalju v čast Dneva Jugoslovanske vojne morarice v Splitu je Boris Stokanec na 100 m hrbtno postavil nov državni rekord s časom 1:59,7. Nov pianirski rekord na 100 m hrbtno je postavila tudi članica Jadrana Majda Malčen s časom 1:28,8.

Na plavalnem tekmovalju med reprezentancama Dubrovnik in Splita je Mitkočević preplaval 100 m prosto v 58,9 sekunde (boljši čas od državnega rekorda). Tudi Barbieri je na 200 m prano z 2:41,8 dosegel boljši čas od jugoslovanskega rekorda.

Zmaga Partizana v odbojki nad prvakom Italije

Odbojkarstvo moštvo Robur iz Ravenna, ki je na prvem mestu v italijanskem prvenstvu, je

preteklo soboto igralo tekmo z beograskim Partizanom. Igra se je končala z zmago Partizana 3:1 (15:7, 11:15, 19:4, 15:11).

Italijanski lahkoatleti nastopijo v Zagrebu

V soboto in nedeljo bo v Zagrebu lahkoatletski dvoboj med lahkoatleti iz Trenta in reprezentanco Zagreba. Tekme bodo na stadionu Dinama. Italijanski atleti bodo prišli v Zagreb v petek.

NORVEŠKA-FINSKA in ŠVEDSKA-FRANCIJA v lahki atletiki prihodnjo nedeljo

V nedeljo bo v Oslu mednarodni lahkoatletski dvoboj med reprezentancama Norveške in Finske.

V soboto in nedeljo pa bo v Stockholmu lahkoatletski dvoboj med Švedsko in Francijo. Švedska je že naznanila svojo postavo, ki bo kakor sledi:

100 m Christensson in Ryden; 200 m Danielsson in Ahlen; 400 m Wolfbrandt in Brandstrom; 800 m Bengtsson in Lindberg; 1500 m Almqvist in Landquist; 5000 m Durckfeldt in Gotridsson; 10.000 m Albert-

son in Nystroem; 110 m zapreke Lundberg in Johansson; 400 m zapreke Larsson in Ylander; 3000 m zapreke Soederberg in Cassel; skok v višino Ahman in Svensson; skok s palico Lundberg in Hultquist; troskok Ahman in Moberg; met krogla Arvittson in Edlund; met diska Hellberg in Friberg; met kopja Berglund in Eriksson; met kladiva Eriksson in Karlsson; stafeta 4 x 100 m Kjelberg, Christerson, Danielsson in Ryden; Stafeta 4 x 400 m Brandstrom, Eckfeldt, Larsson in Wolfbrandt.

Potrjeni svetovni rekordi v plavanju

Mednarodna plavalna zveza je priznala 32 svetovnih rekordov v plavanju in sicer:

PROSTO-MOSKI: Marshall (Avstralija) 1950: 200 m 2'46"; 220 yard 2'7"; 220 yd 2'6"; 220 yd 2'5"; Furuhashi (Japonska) 1949: 400 m 4'33"; Marshall (Avstralija) 1950: 400 m 4'33"; 400 m 4'29"; 440 yd 4'36"; 440 yd 4'35"; 440 yd 4'34"; 440 yd 4'31"; 500 yd 5'18"; 500 yd 5'14"; Hashizume (Japonska) 1949: 800 m 9'45"; Furuhashi (Japonska) 1949: 800 m 9'40"; Marshall (Avstralija) 1950: 800 yd 9'43"; 880 yd 9'37"; Hashizume (Japonska) 1949: 1500 m 19'37"; Furuhashi (Japonska) 1949: 1500 m 18'19"; Marshall (Avstralija) 1950: (Mili) 1609 m 19'49".

MOSKA STAFETA: Univerza Yale (ZDA) 1950: 4x200 yd 7'48"; Tokio S. C. (Japonska) 1949: 4x200 m 8'45"; Yale (ZDA) 1950: 4x200 m 8'43"; ZDA 1950: 4x200 m 8'42".

PRISNO MOSKI: Meiskov (ZSSR) 1949: 100 m 1'7"; 1950: 100 m 1'7". Brawner (ZDA) 1950: 200 yd 2'13". Verdur (ZDA) 1950: 200 yd 2'28".

PRISNO ZENSKE: G. Valle (Francija) 1950: 100 m 1'17". 4. (čas dosežen v slani vodi).

HRBTNO ZENSKE: G. Wielema (Holandska) 1950: 100 yd 1'4"; 200 m 2'35".

Kongres mednarodne plavalne zveze je odbil dve prošnji za potrditev rekordov štafet z vzrokom, da so bili člani različnih narodnosti.

UREDNIŠTVO: ULICA MONTECCHI, št. 6, III. nad. — Telefon števil 93-888 in 94-638. — Poštni predal 592. — UPRAVA: ULICA SV. FRANCISKA št. 20. — Telefonska št. 73-38. OGLASE: od 8.30-12 in od 15-18. — Tel. 73-38. Gene oglosav: Za vsak mm vršine v širini 1 stolpca: trgovski 60, finančno 100, osmrtnice 90 lit. Za FLRJ: Za vsak mm širine 1 stolpca za vse vrste oglosav po 10 din.

Odg. urednik STANISLAV RENKO. — Tiska Tržaški tiskarski zavod. — Podruž.: Gorica, Ul. S. Pellico 1-12, Tel. 1-132. Koper, Ul. Battisti 301A-I, Tel. 70.

NAROCNINA: Cona A: mesečna 260, četrtletna 750, polletna 1400, celoletna 2800 lit; cona B: izvod 3, mesečno 70 din; FLRJ: izvod 4.50, mesečno 90 din. Poštni tekoči račun za STO-ZVU: Založništvo tržaškega tiska, Trst 11.5374. — Za Jugoslavijo: Agencija demokratičnega inozemskega tiska: Ljubljana, Tyrševa 34. — Tel. 49-63, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 6-1-90603-7. — Izdaja Založništvo tržaškega tiska D.Z.O.Z. — TRST